

Udfærdiget af Torben, Pia (bestyrelsesrepræsentanter), Ejnar, Dorthe (lærerrepræsentanter), Anders, Peder (ledelse)

Evaluering af kosten og skolens kostpolitik

Skolens kostpolitik

På Staby efterskole spiser vi måltiderne sammen. Måltiderne er med til at skabe rammerne for en del af det sociale liv. Den skaber rytme, forudsigelighed og tryghed i hverdagen.

Eleverne opdrages til almindelig bordskik og til at tage hensyn til hinanden. De lærer samtidigt at smage på mange forskellige retter, og de oplever, at det skal være hyggeligt at spise sammen.

Staby Efterskole viser vejen til sund og lækker mad tilpasset idrætsaktive unge. Eleverne kan spise sig mætte i den mad, vi serverer. Maden er med til at skabe et optimalt læringsmiljø. Vi serverer og informerer om sund mad, som en naturlig del af det at lære at tage ansvar for sit eget liv og helbred. Opholdet på efterskolen kan danne grundlag for opbygning af gode kostvaner, som eleverne kan tage med sig herfra.

Årets højtider og skolens traditioner markeres ligeledes gennem maden. Vi kan i særlige tilfælde tilbyde specialkost, hvor dette er lægeordineret. Aftalen skal ske i samarbejde med skolen, elev, forældre, skolemor og køkkenleder.

Køkkenet er bemannet med faguddannet personale til alle måltider i hverdagen for at sikre en høj spisekvalitet inden for såvel smag, anretning og fødevarer sikkerhed. Eleverne deltager på skift i køkkenarbejdet. De indlærer praktiske færdigheder, hvilket er en pædagogisk aktivitet, som vi vægter højt, og som har stor værdi.

Kommentarer til undersøgelsen

OBS! Langt de fleste af spørgsmålene har 4 svarmuligheder (fra 1-4), hvor 4 er det bedste.

Maden generelt

- 153 elever af 174 besvarede undersøgelsen.
- Ca. 60% af eleverne svarer 3 eller 4 til det generelle indtryk af kosten og variationen af samme. 10% ligger på 1 ved det generelle indtryk og 4% har svaret 1 til variationen.
- 14% spiser 4-6 stykker frugt om dagen, mens den store majoritet på 78% spiser mellem 1-3 stykker frugt. Desværre er der ca. 17%, der kun spiser 50% og derunder af frugten, før den smides væk. 4% mener, at kvaliteten af frugten er 1, mens 63% vurderer 3-4.
- 86% vurderer **morgenmaden** som 3-4, mens 4 elever giver vurderingen 1.
- Ca. 60% vurderer **middagsmaden** som 3-4, mens ca. 7% giver vurderingen 1. Kun 1/3

ser det som vigtigt, at middagsmaden bliver præsenteret før spisningen. 95% benytter sig af salatbaren af og til eller altid (61% altid). 84% vurderer 3-4 i vurderingen af, hvor indbydende salatbaren er. Kun 1 elev har svaret 1.

- Ca. 45% vurderer aftensmaden som 3-4, mens ca. 18% giver vurderingen 1.
- 64% af eleverne har enten tabt sig eller bevaret deres vægt. Ca. 1/3 har taget på.
- 80% svarer 3-4 til følelsen af mæthed dagen igennem. 7 elever svarer 1.
- ¼ spiser usunde mellemmåltider fra 3 gange om ugen til hver dag.
- 64% svarer 3-4 til det generelle energiniveau set over dagen, mens 4 elever svarer 1.
- 13% smager aldrig eller sjældent på nye retter eller ting, de ikke kan lide, mens resten smager altid eller ofte.
- 60% synes de har lidt eller ingen indflydelse på maden, mens 27% synes, de har.
- Knap 40% springer aldrig over et måltid, mens resten springer over 1 eller flere måltider pr. dag. 9 elever springer over flere måltider hver dag.
- Kun ca. halvdelen respekterer altid skilte med begrænsning i forhold til antal.
- 67% svarer 1-2 til vurderingen af variationen af formiddags- og eftermiddagsforfriskningerne, mens kun 8 elever svarer 4.
- 70% svarer 3-4 til anretningen af maden. 11 elever svarer 1.
- 64% svarer 3-4 til hvor velsmagende maden er. 9 elever svarer 1.

Køkkentjansen

- 77% mener de lærer meget lidt eller ingenting omkring madens tilberedning, når de har køkkentjans.
- 41% svarer ofte eller ja til, om det er hyggeligt at have køkkentjans.
- 80% mener, at opgaverne ofte eller altid er til at forstå.
- 65% får lært køkkenpersonalet at kende.
- Ud af områderne koldt, varmt, grønt, bagning, er bagning det populære område (64%), Koldt er det mindst populære.

Skik og brug

- Ca. halvdelen af eleverne synes at støjniveauet er højt til måltiderne.
- Kun 4 elever bruger sjældent eller aldrig kniv og gaffel. 87% bruger det altid.
- 69% sender altid maden rundt, mens 12 elever gør det sjældent eller aldrig.
- 55% svarer 3-4 til, hvor godt det lykkes at gøre spisesituationerne hyggelige.
- 72% tier altid stille ved beskeder i spisesalen, mens resten gør aldrig, sjældent eller nogle gange.
- 85% rydder altid op efter sig selv, mens resten gør det aldrig eller nogle gange.
- 68% svarer 3-4 til, hvorvidt de snakker med de andre ved bordet. 11 elever svarer 1.
- Ca. ¼ af eleverne svarer 3-4 til, hvor kræsne de er (ret kræsne). Halvdelen af eleverne er meget lidt kræsne.
- Kun 6 elever ønsker sig faste pladser til morgen-, middag- og aftensmad, mens 70% ønsker frie pladser til de faste måltider.
- 6 elever synes det er svært at finde det "rigtige" sted at spise til morgen- og aftensmad.

- 62% bruger kun mellem 10-15 min. på at spise aftensmad.
- 84% snyder ikke med de anviste pladser til middagsmaden, mens 25 elever gør det ofte eller nogle gange.
- 43% er ikke udeblevet fra hovedmåltiderne i år. 44% er udeblevet mellem 1-10 gange. 20 elever er udeblevet flere end 10 gange.
- 27% synes ikke at køen til aftensmaden fungerer godt, mens ca. $\frac{3}{4}$ synes, det er ok.

Individuelle kommentarer fra eleverne

- De individuelle kommentarer peger i rigtig mange retninger og nogle er klart mere seriøse end andre. De få lov at stå for sig selv.

Opsummering:

Det er glædeligt at salatbaren er flittigt benyttet og populær. Det er også dejligt at konstatere, at eleverne i stor stil benytter sig af den lette adgang til frugt, men selvfølgelig mindre godt, at for mange elever kun spiser en del af frugten, før den ryger i skraldespanden. Eleverne føler sig generelt mætte i løbet af dagen og energiniveauet er ok. Imponerende, at 2/3 har tabt sig eller holdt vægten. Morgenmaden er det mest populære måltid, mens aftensmaden halter lidt bagefter. Lidt for mange elever snakker ved beskeder, et mindretal respekterer ikke de faste pladser, for mange elever respekterer ikke skilte med 1 stk. pr. elev, alt for stort antal synes, at støjniveauet er for højt ved måltiderne og for mange elever springer måltider over. En klar majoritet ønsker flere måltider med frie pladser og $\frac{1}{4}$ synes, at køen til aftensmaden er træls. Lidt overraskende at konstatere, at så mange elever ikke synes, de lærer noget om madlavning ved køkkentjansen. Dejligt at kun 6 elever har svært ved at finde en plads ved de "frie måltider", og kun 6 ønsker flere måltider med faste pladser. Positivt at så stor en del af eleverne smager på ting, de ikke lige er vant til.